

Svätý Anton Paduánsky, františkánsky kňaz a učiteľ Cirkvi

Branislav Krasnovský

16. júna 2021 ✝ *Cirkev*

Svätý Anton Paduánsky, vlastným menom Fernando Martins de Bulhões sa narodil v roku 1195 v Lisabone v šľachtickej rodine. Jeho otec bojoval vo vojsku portugalského kráľa v severnej Afrike, bohabojná matka Mária viedla chlapca už od útleho veku k bohatému náboženskému životu, takže ten neprejavoval záujem o vojenskú službu, ale rozhodol sa pre cirkevnú dráhu.

Zdroj: catholic.org

Vo veku 15 rokov vstúpil ako novic k portugalským augustiniánom, do kláštora Svätého Vincenta v blízkosti Lisabonu. Bol veľmi usilovným študentom, dokonca požiadal predstaveného, aby ho presunuli z okolia Lisabonu do vzdialeného kláštora v Coimbre, pretože ho vyrušovali časté návštevy rodiny. V Coimbre pokračoval v podrobnom štúdiu Písma svätého a štúdiu teológie, aby sa mohol stať katolíckym kňazom. V kláštore sa často podroboval prísny pôstom a pokániu.

Ďalším prelomom v živote svätého Antona Paduánskeho sa stal rok 1220, keď portugalský korunný princ Dom Pedro priniesol z Maroka pozostatky piatich františkánskych mníchov (bratia Berard, Otho, Peter, Accursius a Adjutus), ktorí hlásali v Maroku katolícku vieru, čo ich stálo život. V Coimbre niesli pozostatky mučeníkov v sprievode a pohľad na ich mŕtvolu a opisovanie ich hrdinskej smrti roznieť v duši mladého augustiniánskeho mnícha veľkú túžbu stať sa františkánom a mučeníkom.

Požiadal o možnosť opustiť rád augustiniánov a vstúpiť do rádu františkánov. Predstavený augustiniánskeho kláštora ho spočiatku nechcel pustiť, sv. Anton Paduánsky však bol neoblomný, presadil si svoje a v roku 1221 vstúpil do rádu sv. Františka. Zároveň sa vzdal svojho mena Ferdinand a prijal meno Anton, pretože vstúpil do kláštora zasväteného pustovníkovi sv. Antonovi Egyptskému.

V kláštore sv. Antona Egyptského v blízkosti Coimby ešte viac zintenzívnil modlitbu a pôsty. Modlil sa, aby mohol ísť hlásať katolícku vieru moslimom a prijať palmu mučeníctva, podobne ako jeho piati spomenutí portugalskí františkánski spolubratia.

Františkánski mučeníci

zdroj: camminoprotomartirij.it

Na jeseň roku 1221 sa sv. Anton Paduánsky vylodil so skupinou španielskych, portugalských a talianskych františkánov na alžírskom pobreží. V severnej Afrike však ťažko ochorel, takže ho spolubratia, napriek jeho protestom, poslali do Španielska na doliečenie. Božia prozreteľnosť však zariadila, že búrka zahнала loď až k Sicílii, kde sa dlhšiu dobu sv. Anton Paduánsky liečil vo františkánskom kláštore vo východosicílskom meste Messina.

V Messine sa dozvedel, že sv. František z Assisi pripravuje veľké stretnutie františkánskych mníchov, aby zistil, aká je teologická úroveň členov františkánskeho rádu. Sv. Anton Paduánsky požiadal predstaveného kláštora, aby sa mohol tohto stretnutia zúčastniť. Predstavený kláštora nechcel spočiatku sv. Antona Paduánskeho pustiť, pretože ten mal stále značné zdravotné problémy, po dlhšom naliehaní mu však napokon vyhovel.

Sv. Anton Paduánsky sa tak v Assisi po prvýkrát stretol s charizmatickým svätým Františkom a rozhodol sa, že už navždy ostane v jeho blízkosti. Uchýlil sa do františkánskeho kláštora sv. Pavla pri Ríme, pred spolubratmi tajil svoju vzdelanosť a s radosťou vykonával tie najjednoduchšie práce v kuchyni, záhrade a pri upratovaní.

V roku 1222 bol sv. Anton Paduánsky vysvätený za kňaza. Traduje sa, že keď vysväcoval miestny biskup nielen mladých františkánov, ale aj dominikánov, požiadal, aby mal kázeň niektorý z mladých novokňazov. Keďže sa nikto nehlásil, Božím riadením vybrali skromného sv. Antona Paduánskeho. Ten nepripravený vystúpil na kazateľnicu, kde začal spočiatku nesmelé a jednoducho hovoriť. Na úvod svojej kázne uviedol, že vie lepšie kuchynský riad umývať, ale postupne sa zbavil trémy a jeho kázeň nesmierne zaujala nielen všetkých spolubratov, ale aj biskupa, ktorého udivila hlboká učenosť a pokora sv. Antona Paduánskeho.

Sv. Anton Paduánsky sa stal kňazom vo veku 26 rokov. Mal vynikajúcu pamäť a dokonale poznal Písmo sväté, dokázal z neho vždy vhodne citovať. Mal nesmierny talent na jazyky, plynne hovoril portugalsky, španielsky, taliansky a francúzsky. Keď sv. František z Asissi spoznal duchovné a rečnícke kvality sv. Antona Paduánskeho, prikázal, aby sa sv. Anton venoval len kazateľskej činnosti.

Sv. František z Assisi

zdroj: wikimedia commons

V roku 1227 si po prvýkrát vypočul kázeň sv. Antona Paduánskeho pápež Gregor IX. Antonova kázeň ho hlboko nadchla. Keď sv. Anton Paduánsky kázal, hrnuli sa na jeho kázne ľudia z celého okolia a tlačili sa aj v okolí chrámov. Dokonca mnohí prichádzali na miesta, kde slúžil sv. Anton Paduánsky Svätú omšu už v predstihu, za hlbokej noci, len aby získali čo najlepšie miesto.

Raz pozval sv. Anton Paduánsky jedného františkánskeho spolubrata, aby šiel kázať spoločne s ním. Mladý františkánsky kňaz bol natešený, že bude kázať spoločne so sv. Antonom Paduánskym. Spolu prešli mlčky celým mestom a po takmer dvoch hodinách sa vrátili späť do kláštora. Mladý mních ostal zaskočený a spýtal sa sv. Antona Paduánskeho, prečo nekázal. Sv. Anton Paduánsky mu však povedal: *„Buď si istý, že sme svojimi mravnými pohľadmi, modlitbou a našimi krokmi po meste kázali každému, kto nás stretol.“*

Z územia Talianska pochádza aj množstvo stredovekých legiend, ktoré dokazujú zázračnú moc sv. Antona Paduánskeho. Podľa niektorých z týchto legiend dokázal zachrániť ťažko zranené a popálené dieťa od zázračnej smrti, legiend o náprave hriešnikov je niekoľko desiatok.

Traduje sa, že sv. Anton Paduánsky trávil dlhé hodiny v spovednici, kde spovedal hriešnikov. Jeden z kajúcnikov dlho kľáčal pri nohách sv. Antona Paduánskeho, no nedokázal vyznať svoje hriechy. Zármutok, ktorý naplnil jeho srdce bol tak veľký, že jednoducho nedokázal hovoriť. Svätý Anton však videl do jeho srdca a vedel, že kajúcnik túži svoje hriechy úprimne vyznať. Preto ho poslal domov a prikázal mu, aby si hriechy napísal na papier. Pri ďalšej spovedi prikázal kajúcnikovi, aby hriechy prečítal. Ten prekvapený pozoroval, že keď hriech prečíta, zmizne okamžite z popísaného papiera. Toto pokračovalo, dokiaľ nebol papier úplne prázdny.

Sv. Anton Paduánsky celý život bojoval proti úžerníkom a vojnovým štváčom. Vo Verone oslabil svojimi kázňami moc miestneho kniežata Ezzelina, ktorý bojoval a raboval v šírom okolí. Sv. Anton Paduánsky sa vybral do jeho pevnosti vo Verone a svojimi kázňami oslabil moc kniežata Ezzelina, od ktorého sa začali odvracať vlastní vojaci, pretože sv. Anton Paduánsky vyslovil nad hriešnym kniežaťom Ezzelinom aj cirkevnú kľatbu.

Knieža Ezzelino vyskúšal poslednú provokáciu voči sv. Antonovi Paduánskemu. Poslal skupinu svojich verných dôstojníkov, aby darovali sv. Antonovi Paduánskemu väčší finančný obnos. Dôstojníkov inštruoval, že keď sv. Anton Paduánsky peniaze zoberie, ukáže, že je skorumpovaný, dôstojníci ho majú zabiť. Svätý Anton Paduánsky však dôstojníkov aj s peniazmi vyhodil so slovami, že kvôli krvavým peniazom, ktoré mu priniesli sa všetci dostanú do pekla, aj so svojím pánom. Potom bolo už len otázkou času, kedy politicky i mocensky knieža Ezzelino vo Verone úplne skončí.

Svätý Anton Paduánsky pôsobil následne na rôznych teologických školách v Bologni, Toulouse, Montpellieri, Rimini, Padove a i. V meste Rimini ho podľa stredovekej legendy ľudia odmietali, tak sa vybral k morskému brehu, kde sa rieka vlievala do mora, zastal na brehu mora a zvolal: *„Priplávajte sem ryby – morské a riečne a počúvajte slovo Pánovo, ktoré nešťastní kacíri na vlastnú škodu odmietajú.“*

Sv. Anton Paduánsky káže rybám

zdroj: wikimedia commons

Súčasníci považovali sv. Antona Paduánskeho za nesmierne vzdelaného teológa, úspešne bojujúceho proti bludárom a kacírom. Pre pádnosť argumentov ho nazývali aj *„Kladivo na heretikov a kacírov“*. V debatách bol sv. Anton Paduánsky voči oponentom ľudsky mierny, no voči heretickému učeniu bol dôsledne vyhranený a odmietal ho. Pádnosť jeho teologických argumentov, ako aj ľudský prístup zapríčinili, že množstvo heretikov sa vzdalo svojich bludov a vrátili sa do lona katolíckej Cirkvi.

Svätý Anton Paduánsky bol obľúbencom sv. Františka z Assisi. Mal Františkovu plnú dôveru a po smrti sv. Františka spoločne s ďalšími františkánskymi mníchmi podal sťažnosť pápežovi Gregorovi IX. na brata Eliáša, ktorý po smrti sv. Františka z Assisi na krátky čas získal silné pozície vo františkánskom ráde. Dôvodom sťažnosti bola skutočnosť, že brat Eliáš nezachovával závet a pravidlá spísané sv. Františkom z Assisi.

Zdravotný stav sv. Antona Paduánskeho sa od roku 1230 neustále zhoršoval. Nikdy sa plne nezotavil z ochorenia, ktoré ho postihlo v severnej Afrike. V roku 1231 vo veku 36 rokov sv. Anton Paduánsky pocítil, že jeho sily sú už značne vyčerpané. Požiadal, aby mohol ostať už len v Padove, kde si pripravil svoje posledné

pôstne kázne. Cítil, že jeho smrť sa blíži, preto si vysporiadal všetky svoje pozemské veci, aby sa mohol pripraviť na odchod do večnosti. Vo veľmi zlom zdravotnom stave ho v júni 1231 previezli do kláštora sv. Kláry pri Padove, kde ho ošetrovali miestne milosrdné sestry.

Sv. Anton Paduánsky umrel 13. júna 1231 a sotva odovzdal svoju dušu Pánovi, rozšírila sa táto správa po celom meste. Ľudia si kľakali na uliciach a modlili sa k zosnulému svätcovi a v roku 1232 ho pápež Gregor IX. vyhlásil za svätého. Traduje sa, že keď po 30 rokoch otvorili hrob sv. Antona Paduánskeho, jeho telo bolo porušené, no jazyk bol neporušený, čo nadchlo sv. Bonaventúru, ktorý začal vzdávať chválu Bohu a poukazovať na to, že to bol práve jazyk sv. Antona Paduánskeho a jeho ruka, ktoré úspešne bojovali proti herézam tej doby.

Sv. Bonaventúra

zdroj: wikimedia commons

V roku 1260 začali v Padove stavať chrám zasvätený sv. Antonovi, v roku 1307 potom do tohto chrámu uložili svätcove ostatky. Svätý Anton Paduánsky sa vyobrazuje s ľaliou a s malým Ježiškom na rukách. Traduje sa, že keď na svojich cestách prespal raz u grófa Camposampiera v Padove, hostiteľ uvidel sv. Antona v jeho izbe s malým dieťaťom na rukách. V dieťati spoznal Ježiša Krista.

Sv. Anton Paduánsky je patrónom stratených vecí, z ľalií sa získava aj tzv. „olej sv. Antona“, extrakt z lisovania požehnaných kvetov. Tradičné verejné požehnanie ľalií pre domácnosti, svätyne na jeho počesť alebo jednoducho pre jeho sochu je 13. júna. Je však povolené mať pred vlastným domácim obrazom alebo sochou svätca požehnané ľalie kedykoľvek. Keď býva svätec zobrazený sám, často je to aj s knihou, práve preto, že bol vyhlásený učiteľom Cirkvi.

Ó Bože, dopraj nám milosť, aby sme sv. Antona Paduánskeho, Tvojho sluhu a vyznávača dokázali dokonale nasledovať a na jeho orodovanie sa stali účastnými večných radostí. Skrze Ježiša Krista, Pána nášho. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/svaty-anton-paduansky-frantiskansky-knaz-a-ucitel-cirkvi/>